

Świadkowie lokalnej historii mówią o Stanisławie Gabryelu

Zapraszamy do odsłuchania czterech krótkich wywiadów, podczas których świadkowie lokalnej historii opowiadają o prof. Stanisławie Gabryelu.

W związku z obchodami 70. rocznicy powstania Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gorlicach zapraszamy do odsłuchania czterech krótkich wywiadów o patronie naszej biblioteki — prof. Stanisławie Gabryelu.

Swoimi wspomnieniami podzielili się:

pani **Czesława Kukuś** — uczennica Stanisława Gabryela
pan **Ludomir Mazela** — polonista, znajomy Stanisława Gabryela
pan **Marian Stępień** — uczeń Stanisława Gabryela
pani **Maria Wałag** — bibliotekarka, współpracownica Stanisława Gabryela

Marian Stępień

Profesor Marian Stępień urodzony 30 lipca 1929 roku w Sławsku (woj. łwowskie). Zmarł 8 lipca 2023 roku. Historyk literatury polskiej, krytyk literacki, eseista i publicysta. Wieloletni pracownik naukowy na Uniwersytecie Jagiellońskim. W 1942 roku ukończył Szkołę Powszechną w Gorlicach, w 1948 roku Liceum Ogólnokształcące im. Marcina Kromera w Gorlicach, następnie filologię polską na Uniwersytecie Jagiellońskim. Autor wielu artykułów naukowych, szkiców literackich oraz książek wydawanych w kraju i zagranicą. Prowadził wykłady na uczelniach w Stanach Zjednoczonych, Meksyku, Niemczech i Izraelu.

Wywiad z prof. Marianem Stępiem przeprowadzony 22 lutego 2018 roku w Krakowie przez Urszulę Karasińską (pracownika MBP w Gorlicach).

Spis treści:

- [00:00:15](#) — „zaczę nie od początku, ale od końca” — opowieść o prof. Gabryelu
- [00:01:00](#) — ostatnie spotkanie z prof. Gabryelem w Krakowie; poszukiwanie przez prof. Gabryela w Archiwum Zamku Królewskiego na Wawelu dokumentów dotyczących Kazimierza Pułaskiego celem stworzenia w Gorlicach izby pamięci Kazimierza Pułaskiego
- [00:02:35](#) — „oczekiwał ode mnie opowiadań o tym, gdzie byłem i co robiłem”
- [00:03:15](#) — wspomnienie zabawy towarzyskiej w Siarach z udziałem prof. Gabryela — opowiadanie przez uczestników o tym, co mieli „jedyne w życiu”; według prof. Gabryela miał on jedynego ucznia — Mariana Stępnia
- [00:04:35](#) — „a ja miałem jedynego wychowawcę, jedynego polonistę”
- [00:05:55](#) — „ten kontakt z nim (z prof. Gabryelem) jest przedłużony, bo mam kontakt z jego córką Barbarą Dorrell” — opis znajomości
- [00:08:35](#) — w latach szkolnych zaproszenie na wizytę do domu Gabryelów (mieszczącego się naprzeciwko Forestu) — poczucie ogromnego wyróżnienia
- [00:10:00](#) — „prof. Gabryel był utalentowanym wychowawcą” — opis metod nauczania
- [00:12:30](#) — „został odsunięty od pracy z młodzieżą”
- [00:13:10](#) — wspomnienie Stanisława Zabierowskiego — dyrektora Liceum Ogólnokształcącego im. Marcina Kromera
- [00:14:05](#) — Miejska Biblioteka Publiczna w Gorlicach — następny etap w życiu prof. Gabryela
- [00:15:45](#) — „prof. Gabryel był człowiekiem, od którego bił blask”
- [00:16:40](#) — „nadać bibliotece jego imię — to była moja inicjatywa”

00:17:55 — wspomnienie redaktora Stanisława Elmera

00:19:25 — w Gorlicach sprawę nadania bibliotece imienia Gabryela pilnował przyjaciel prof. Mariana Stępnia — Kazimierz Gnat

00:20:35 — wernisaż Marii Gabryel-Rużyckiej w Gorlicach z inicjatywy prof. Mariana Stępnia — inspiracją praca magisterska Natalii Osikowicz

00:25:50 — czytelnia czasopism w Kromerze zasługą prof. Gabryela, były dostępne m.in.: „Kuźnica”, „Twórczość”, „Odrodzenie”

Maria Wałąg

W zawodzie bibliotekarskim przepracowała 40 lat. Przez wiele lat pełniła funkcję przewodniczącej Koła Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. W konkursie ogólnopolskim na kronikę SBP zdobyła III nagrodę oraz I miejsce za najlepiej pracujące Koło SBP w województwie nowosądeckim. Opracowała i wydała publikację Gorlice 1900–2000. Bibliografia: wybór. Wiele czasu poświęciła młodym nowo zatrudnionym pracownikom, przekazując im swoją wiedzę. Na emeryturę przeszła 1 września 2004 roku.

Wywiad z panią Marią Wałąg — emerytowaną bibliotekarką — przeprowadzony 5 kwietnia 2018 roku przez Urszulę Karasińską (pracownika MBP w Gorlicach).

Spis treści:

00:00:20 — znajomość z rodziną Gabryelów trwająca od dzieciństwa

00:01:00 — podjęcie pracy w bibliotece w 1968 roku w bardzo młodym, kobiecym zespole; przed dyrektorem Stanisławem Gabryelem trudne zadanie ze względu na urlopy macierzyńskie bibliotekarek

00:01:45 — „prof. Gabryel traktował pracę w bibliotece jako misję”

00:03:10 — prof. Gabryel — bardzo wymagający i dokładny, ale i tolerancyjny

00:04:20 — „w jego gabinecie panował nieład artystyczny”

00:04:45 — „był zapalonym turystą”

00:05:15 — „był szefem — nauczycielem”

00:05:25 — wspomnienie czwartków bibliotecznych za czasów dyrektorowania prof. Gabryela

00:06:05 — region i bibliografia regionalna najważniejszą sprawą dla profesora

00:06:15 — praca Marii Wałąg w Czytelnicy Głównej na polecenie prof. Gabryela zaowocowała publikacją Gorlice 1900–2000. Bibliografia: wybór

00:07:15 — poranne biegi prof. Gabryela

00:07:30 — „był wielkim fanem piłki nożnej”

00:08:00 — „był widywany w Gorlicach z koszyczkiem święconki w Wielką Sobotę”

00:08:10 — wizyta prof. Gabryela w Anglii; prezent z podróży — długi, turystyczny, przeciwdeszczowy płaszcz

00:08:40 — schronisko na Magurze Małastowskiej

00:09:25 — prof. Gabryel a kobiety

00:10:25 — przyjaźń profesora z bibliotekarką Marią Muszyńską

00:11:55 — region czułym punktem profesora

00:13:05 — „duch tamtych czasów bezpowrotnie uleciał”

Czesława Kukuś

Czesława Kukuś — z domu Świerż — urodzona 18 lipca 1925 roku w Krygu. Całe życie przepracowała w PZU w Gorlicach.

Wywiad z panią Czesławą Kukuś przeprowadzony 11 stycznia 2018 roku przez Urszulę Karasińską (pracownika MBP w Gorlicach).

Spis treści:

00:00:12 — prof. Gabryel w 1937 roku mieszkał w dworze w Siarach i stamtąd dojeżdżał do pracy — Gimnazjum im. Marcina Kromera

00:00:55 — „był przystojny, wszystkie dziewczęta z klasy, w której był wychowawcą w nim się kochały”

00:01:05 — „prof. Gabryel był bardzo elegancki” — opis garniturów, które nosił

00:01:25 — „uczył nas polskiego”

00:01:55 — „nie był taki groźny, jak prof. Maksymowicz”

Ludomir Mazela

Urodzony 14 listopada 1928 roku w Dąbrowie Białostockiej pod Grodnem. Zmarł 19 stycznia 2022 roku. Od 1955 roku mieszka w Zagórzanach. Polonista i poeta. Pierwszy dyrektor Szkoły Podstawowej nr 4 w Gorlicach. W MBP w Gorlicach są dostępne jego książki: *Więc ogarnę was wszystkich* (2008); *Wiersz. Opowiadania* (2009); *Z ziemi gorlickiej. Szkice z lat 1990-2009* (2010); *Z dziejów Powszechnej Spółdzielni Spożywców w Gorlicach* (1984).

Wywiad z panem Ludomirem Mazelą przeprowadzony 27 lipca 2017 roku przez Urszulę Karasińską (pracownika MBP w Gorlicach) w jego domu w Zagórzanach.

Spis treści:

00:00:10 — prof. Gabryel jako nauczyciel języka polskiego w Liceum Ogólnokształcącym im. Marcina Kromera w Gorlicach

00:00:25 — „poznałem go jako dyrektora miejskiej biblioteki, która mieściła się wtedy nad kinem Wiarus”

00:00:45 — prof. Gabryel jako turysta

00:01:32 — „spotykaliśmy się w bibliotece i na zebraniach dawnego Towarzystwa Krajoznawczego”

00:02:20 — wspomnienie o żonie profesora — malarce Marii Gabryel-Rużyckiej

00:02:30 — pamiątka rodzinna Mazelów — szkic ich córki wykonany w szpitalu przez panią Marię Gabryel-Rużycką

00:03:30 — „bibliotekę przeniesiono do Liceum Medycznego” **00:04:05** — „wspominam go jako człowieka solidnego, dobrego i kochającego ziemię gorlicką”

00:05:45 — „dzięki niemu powstało jedyne wtedy schronisko w Beskidzie Niskim (na Magurze Małastowskiej)”

Miejska Biblioteka Publiczna im. Stanisława Gabryela w Gorlicach oraz osoby udzielające wywiadów i udostępniające materiały opublikowane na www.mbpgorlice.info oraz innych stronach internetowych biblioteki, w tym stronach mediów społecznościowych MBP w Gorlicach, zastrzegają sobie pełnię praw autorskich do dalszego wykorzystania treści udostępnionych w sekcji *Świadkowie lokalnej historii*. Wyklucza się wykorzystanie opublikowanych materiałów przez osoby trzecie bez wcześniejszego uzyskania zezwolenia. Wszystkie prawa zastrzeżone ©.